

7 §

Lausunto Opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä varhaiskasvatuslaiksi

07.04.2015

Dno TRE:/ 1606 /05.01.01/2015

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt kirjeellään 24.2.2015 Tampereen kaupungilta lausuntoa (OKM:n diaarinumero: 15/010/2015).

Apulaispormestarin 1. varahenkilö päätti

antaa Opetus- ja kulttuuriministeriölle asiasta oheen liitetyn lausunnon.

Pekka Salmi
Apulaispormestari

Ilmoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Mikkonen Tuula, Kivekäs Pekka, Salmelin Aila, Päivänen Maria, Järvelä Kristiina, Vesa Marjo

Lisätietoja

johdon sihteeri Katri Naulo, puh. 040 801 6003,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

2.4.2015

Tampereen kaupungin lausunto hallituksen esitykseksi varhaiskasvatuslaiksi

Lausunto annetaan pykälittäin. Lausunnon keskeinen sisältö on viimeisellä sivulla.

1 luku Yleiset säännökset**1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala**

- Ei kommentoitavaa

2 § Määritelmät

- Ei kommentoitavaa

3 § Varhaiskasvatuksen tavoitteet

- Ei kommentoitavaa

2 luku Varhaiskasvatuksen järjestäminen**4 § Lapsen etu ja toiminnan lainmukaisuus**

- Ei kommentoitavaa

5 § Kunnan yleinen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuus

"Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjää ottaen huomioon asutuksen sijainti ja liikenneyhteydet."

- Tulkinnanvarainen lause, jota vanhemmat voivat käyttää palvelupäätösten valitusten perusteena siinäkin tapauksessa, että päivähoitopaikan sijainti on kohtuullisen matkan etäisyydellä.
- Lähellä -käsitteen sijaan kohtuullisen matkan etäisyydellä

6 § Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta asumisen ja oleskelun perusteella

- Täsmennys muun muassa yhteishuoltajuustilanteeseen, jossa lapsi asuu tosiasiallisesti kahdessa eri kunnassa. Kunnan velvollisuudet järjestää päivähoitoa ja kuntien välinen mahdollinen laskutus?

7 § Monialainen yhteistyö

- Ei kommentoitavaa

8 § Varhaiskasvatuksen kieli

- Ei kommentoitavaa

2.4.2015

9 § Toiminta-ajat

- Osapäiväisen varhaiskasvatus saa kestää enintään neljä tuntia päivässä. Neljän tunnin osapäiväisen varhaiskasvatus mahdollistaa kunnissa resurssin monipuolisemman käytön.

10 § Varhaiskasvatusympäristö

- Kuka valvoo? Tuleeko osaksi varhaiskasvatussuunnitelmaa ja sen arviointia? Liittyykö omavalvontaan?

11 § Ravinto ja ruokailu

- Ei kommentoitavaa

3 luku Oikeus varhaiskasvatukseen ja osallisuus**12 § Oikeus varhaiskasvatukseen**

- Esiopetuksen jälkeisen hoidon vaihtoehtona tulisi olla, että toimintaa voidaan järjestää muuna varhaiskasvatuksena, esimerkiksi kerho- tai leikkitoimintana. Tämä tulisi sisällyttää lakiin.

13 § Vuorohoidon järjestäminen

- Pykälässä tulisi selkeästi käydä ilmi, että vuorohoitoa tarjotaan vain silloin, kun on kyseessä vuorotyötä tekevä yksinhuoltaja tai molemmat huoltajat vuorotyössä.

14 § Varhaiskasvatuksen järjestäminen muulla tavalla

- Joustavan hoitorahan käytön tuli vaikuttaa lapsen hoitoaikaa lyhentävästi.

15 § Paikan säilyminen

- Ei kommentoitavaa

16 § Osallisuus ja vaikuttaminen

- Ei kommentoitavaa

4 luku Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa**17 § Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki**

- Tulkinnanvarainen pykälä. Tuen antaminen varhaiskasvatuksessa tulee määritellä vastaavalla tavalla kuten esiopetuksen perusteissa jatkumon takaamiseksi eli peruspedagogiikka, yleinen tuki, tehostettu ja erityinen tuki.

18 § Erityislastentarhanopettajan palvelut

- Ei kommentoitavaa

19 § Tuen muodot ja toteuttaminen

- Tähän pykälään tulisi kuulua myös henkilöstöresurssi tukitoimena.

2.4.2015

- Esitetyssä muodossa ei anna mahdollisuuksia uudentavalle toteuttaa tukea. Puuttuu kokonaan esimerkiksi osa-aikainen erityisopetus.
- Tuki ei synny lasten lukumäärää vähentämällä, erityisesti kun ryhmäkokoo on määritellyt varhaiskasvatustlain ensimmäisessä vaiheessa.

"Tuki voi sisältää tarvittavia pedagogisia, rakenteellisia ja hyvinvointia tukevia järjestelyjä, kuten erityislastentarhanopettajan palveluja, tulkitsemis- ja avustamispalveluja tai erityisten apuvälineiden käyttöä."

20 § Henkilöstön mitoitustuen tilanteissa

- Henkilöstömitoitust on ristiriidassa ryhmäkokoo mitoituksen kanssa.

21 § Tuen tarpeen ja tukitoimenpiteiden arviointi ja yhteistyö

- Ei kommentoitavaa

22 § Tuen kirjaaminen

- Ei kommentoitavaa

5 luku Menettelysäännökset

23 § Ohjaus ja neuvonta

- Kunnan tulee voida määrittellä, miten ja missä laajuudessa ohjausta ja neuvontaa annetaan.

24 § Hakeminen

- Ei kommentoitavaa

25 § Päätös

- Lain perusteluissa tulisi selventää, että päivähoitopaikkaa koskeva päätös voitaisiin toimittaa sähköisenä viranomaispäätöksenä asianomaisen lain mukaisesti.

6 luku Varhaiskasvatuksen suunnittelu, omavalvonta ja arviointi

26 § Varhaiskasvatustsuunnitelman perusteet

- Kasvatuksen ja opetuksen jatkumo tulisi kirjata varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, kuten se on kirjattu esiopetuksesta perusopetukseen.

27 § Paikalliset suunnitelmat

- Varhaiskasvatuksen suunnitteluun liittyvät tarkemmat ohjeet tulee kirjata varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin perusteisiin eikä lainsäädäntöön. Lainsäädännössä viittaus varhaiskasvatuksen perusteisiin riittää.

28 § Lapsen varhaiskasvatustsuunnitelma

- Ei kommentoitavaa

2.4.2015

29 § Omavalvontasuunnitelma

- Uusi velvoite kunnille.
- Omavalvontasuunnitelman laatimiseen tarkemmat ohjeet kunnille.
- Omavalvontasuunnitelma vain kuntakohtainen.
- Mikäli määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä annetaan opetushallituksesta, tulee siitä tiedottaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

30 § Varhaiskasvatuksen arviointi

- Liittyykö valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelmaan?

7 luku Henkilöstö ja kelpoisuusvaatimukset**31 § Riittävä henkilöstö**

- Ei kommentoitavaa

32 § Lastentarhanopettaja

- Ammattinimikkeen tulee olla varhaiskasvatuksen opettaja.

33 § Lähihoitaja

- Ammattinimikkeen tulisi olla varhaiskasvatuksen lähihoitaja tai varhaiskasvatuksen ohjaaja.

34 § Perhepäivähoitaja

- Ei kommentoitavaa

35 § Erityislastentarhanopettaja

- Ammattinimikkeen tulisi olla varhaiskasvatuksen erityisopettaja

36 § Varhaiskasvatuksen johtotehtävät

- Johtotehtäviin riittää kasvatusalan laaja-alainen ylempi korkeakoulututkinto ja riittävä kokemus.

37 § Tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista

- Ei kommentoitavaa

8 luku Henkilöstön mitoitus, rakenne ja täydennyskoulutus**38 § Päiväkodin henkilöstön mitoitus**

"Päiväkodissa järjestettävässä esiopetuksessa saa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 7 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö enintään 13 esiopetuksessa olevaa lasta kohden. Jos esiopetuksessa oleva lapsi osallistuu sitä ennen tai sen jälkeen järjestettävään varhaiskasvatukseen, noudatetaan myös esiopetuksen ajan 1 momentissa säädettyä mitoitusta."

2.4.2015

- Esiopetuksen ryhmän henkilöstömitoitus tulee olla eri kuin varhaiskasvatuksen mitoitus. Esiopetuksen aikana mitoitus 20 lasta/opettaja ja avustava henkilö.
- Esiopetuksen jälkeisen hoidon tai kerhotoiminnan henkilöstömitoitus varhaiskasvatuksen mitoituksen mukaan.

39 § Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen

- Ei kommentoitavaa

40 § Päiväkodin henkilöstön rakenne

- Ei kommentoitavaa

41 § Perhepäivähoidon henkilöstön mitoitus

- Tässä pykälässä säilytetään kolmen työntekijän ryhmäperhepäivähoito. Ei siis muutosta päivähoitolakiin. Kierretäänkö tällä vain päiväkodin henkilöstömitoitusta?

42 § Täydennyskoulutus

- Ei kommentoitavaa

9 luku Tietojen vaihto ja salassapito**43 § Henkilötietojen salassapito ja käsittely**

- Ei kommentoitavaa

44 § Oikeus poiketa salassapitovelvollisuudesta

- Ei kommentoitavaa

45 § Tiedonsaantioikeus

- Ei kommentoitavaa

10 luku Yksityisen palvelun tuottajan järjestämä varhaiskasvatus**46 § Yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettely**

- Ristiriita kunnan velvollisuudesta ilmoittaa AVI:lle perhepäivähoitajista pykälän 46 ja 47 kesken. Perhepäivähoitajista ei tulisi tietoja antaa AVI:lle, ylläpidettäisiin vain kunnan rekisterissä.

47 § Vastuhenkilö

- Ei kommentoitavaa

48 § Tietojen tallentaminen rekisteriin

- Ei kommentoitavaa

2.4.2015

11 luku Hallinto ja valvonta

49 § Kunnan monijäseninen toimielin

- Ei kommentoitavaa

50 § Valvontaviranomaiset

- Ei kommentoitavaa

51 § Valtion ohjausjärjestelmä

- Ei kommentoitavaa

52 § Ohjaus, neuvonta ja seuranta

- Liittyykö valvontaviranomaisen valvonta omavalvonnan seurantaan? ks. pykälä 29

53 § Tarkastusoikeus

- Ei kommentoitavaa

54 § Tarkastuksen toimittaminen

- Ei kommentoitavaa

55 § Huomautus ja huomioinnin kiinnittäminen

- Ei kommentoitavaa

56 § Määräyksen antaminen

- Ei kommentoitavaa

57 § Valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

- Ei kommentoitavaa

58 § Yhteistyö lainsäädännön valmistelussa

- Ei kommentoitavaa

12 luku Rahoitus ja asiakasmaksut

59 § Rahoitus ja avustukset

- Ei kommentoitavaa

60 § Asiakasmaksut

- Ei kommentoitavaa

2.4.2015

13 luku Oikeusturvakeinot ja muutoksenhaku

61 § Muutoksenhaku varhaiskasvatusoikeutta ja varhaiskasvatuksen ottamista koskevaan päätökseen

- Ei kommentoitavaa

62 § Muutoksenhaku valvontaviranomaisten valvonnassa tekemiin päätöksiin

- Ei kommentoitavaa

63 § Täytäntöönpano

- Ei kommentoitavaa

64 § Muutoksenhaku tukeen liittyvistä henkilökohtaisista palveluista

- Ei kommentoitavaa

14 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

65 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- Ei kommentoitavaa

Lausunnon keskeinen sisältö

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä sitä, että varhaiskasvatuksen järjestämisessä paikallisille edellytyksille ja toimintatavoille annetaan myös lakitasolla mahdollisuus eikä lailla rajoiteta liikaa kuntien mahdollisuuksia ja vapautta järjestää varhaiskasvatuspalvelut kunnassa esiintyvän tarpeen ja innovatiivisuuden mukaisesti.

Palvelun järjestämiseen liittyvää lausetta pykälässä 5: "Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjää ottaen huomioon asutuksen sijainti ja liikenneyhteydet" pidetään tulkin varaisena, "lähellä" tulisi korvata kohtuullisen matkan etäisyydellä. Lisäksi toivotaan täsmennyksiä liittyen muun muassa yhteis-huoltajuustilanteisiin, kunnan velvollisuuksiin ja vastuisiin sekä laskutuskäytäntöihin kyseissä tilanteissa. Toiminta-aikaan liittyen Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että osapäiväisen varhaiskasvatuksen aika olisi neljä tuntia. Tämä mahdollistaisi resurssien tarkoituksenmukaisemman käytön kuntien taloudellisen tilanteen heikentyessä ja lainsäädännön muuttuessa liittyen pykälään 5 a.

Varhaiskasvatusympäristöön liittyvään valvontaan toivotaan tarkennuksia. Kunnan näkökulmasta varhaiskasvatusympäristöä koskevassa pykälässä 6 oleva lause Varhaiskasvatusympäristön "on oltava" kehittävä, oppimista edistävä jne. saattaa kunnille tarkoittaa myös rahallisia investointeja, joihin ei ole kunnissa varauduttu. Tampereen kaupunki esittää, että esiopetuksen jälkeisen hoidon vaihtoehtona tulisi olla, että toimintaa voidaan esiopetuksen jälkeen järjestää muuna varhaiskasvatuksena, esimerkiksi kerho- tai leikkitoimintana. Lisäksi esitetään, että vuorohoitoa tarjotaan vain silloin, kun on kyseessä vuorotyötä tekevä yksinhuoltaja tai molem-

2.4.2015

mat huoltajat ovat vuorotyössä. Lisäksi joustavan hoitorahan tulisi lyhentää lapsen päivittäistä hoitoaikaa.

Tuen antaminen varhaiskasvatuksessa tulee määritellä kuten esiopetuksen perusteissa jatkumon takaamiseksi eli peruspedagogiikka, yleinen tuki, tehostettu ja erityinen tuki. Lain tulisi antaa mahdollisuuksia uudennlaiselle tavalle toteuttaa tukea. Lisäksi esimerkiksi henkilöstöresurssin tulisi olla tukimuoto. Tuki ei synny lasten lukumäärää vähentämällä, erityisesti kun varhaiskasvatuksen ryhmä koko on määriteltä lain ensimmäisessä vaiheessa.

Lukuun 6 ja pykälään 26 tulisi ottaa kantaa kasvatuksen ja opetuksen jatkumoon varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, kuten se on kirjattu esiopetuksesta perusopetukseen. Omavalvontasuunnitelma esitetään tehtäväksi kunnan tasolla ja varhaiskasvatuksen arvioinnin tulisi olla valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyvä toiminnan ohjauksen ja kehittämisen väline.

Henkilöstö ja kelpoisuusvaatimukseen liittyen varhaiskasvatuslaista puuttuu vanhat päivähoitolain mukaiset henkilöstön nimikkeet. Esiopetuksen jälkeisen hoidon tai kerhotoiminnan henkilöstömitoituksen esitetään olevan varhaiskasvatuksen mitoituksen mukainen.

Yksityisen palveluntuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen liittyen tarkennusta toivotaan yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelyssä liittyen perhepäivähoitajien ilmoittamisesta aluehallintovirastolle.

Lisätietoja:

Marjo Vesa
Suunnittelupäällikkö
Lasten ja nuorten palvelut
marjo.vesa@tampere.fi
Puh. 040 801 6781